

Uudenkaupungin Sanomat.

Tietoja Uudestakaupungista ja sen ympäristöstä.

N:o 13.

Tilaukshinnat:

Koko vuodelta 2: 50.
3/4 " 2: —
1/2 " 1: 50.
1/4 " 1: —
Postin kautta postmaksut lisäksi.

Lehti ilmestyy joka perjantaina.

Tuorstaina maaliskuun 30 p:nä.

Toimittaja: FREDRIK AALTO.

Ilmoitushinnat:

Pieneltä riviltä ensi sivulla 15 p:nä, muilla sivuilla 10 p:nä. Kuoleman-ilmoitukset maksavat 2 markkaa. Ilmoitukset vihityistä ja syntyeistä maksavat markan.

1893.

Kirkollisia ilmoituksia.

Pitäperjantaina

saarnaa suomalaisen rippisaarnan kello 1/2 9 kirkkoherra J. A. Cederberg.
Suomalaisen puolipäiväsaarnan kello 9 e. pp. kirkkoherra J. A. Cederberg.
Suomalaisen ehtoosaarnan kello 4 j. pp. pastori E. Wilh. Roos.

1 Pääsiäispäivänä

saarnaa suomalaisen puolipäiväsaarnan k:lo 9 e. pp. kirkkoherra J. A. Cederberg.
Ruotsalaisen puolipäiväsaarnan kello 12 p. pastori E. Wilh. Roos.

Suomalaisen ehtoosaarnan kello 4 j. pp. kirkkoherra J. A. Cederberg.

2 Pääsiäispäivänä

saarnaa suomalaisen puolipäiväsaarnan k:lo 9 e. pp. kirkkoherra J. A. Cederberg.
Suomalaisen ehtoosaarnan k:lo 4 j. pp. pastori E. Wilh. Roos.

Kuollut.

5 päivänä maaliskuuta, Salmis, Entjen pitan Maria Wilhelmiina Lundgrenin lapsi David Albinus, 11 päivää; tuoli ja haudattiin Ruskaviesä.

Pitäperjantaina

saarnaa suomalaisen puolipäiväsaarnan pastori A. J. Waldfiedt; ehtoosaarnan provosti J. G. Hällfors.

Pääsiäispäivänä

saarnaa aamisaarnan pastori A. J. Waldfiedt, puolip. saarnan provosti J. G. Hällfors.

2 Pääsiäispäivänä

saarnaa puolipäiväsaarnan pastori A. J. Waldfiedt.

Musiikkitoukkaan kuulutettu:

Uudellatoukalla: torppain poika nuorimies Gerhard Eliqas Telen Warhelen Raudoi-
sista ja torpparintytär Amanda Sofia Nor-
man Taipaleen Rautavasta.

Kuolleet:

Jitellisen lapsi Kalle Eino Warhelen Me-
tolaista 9 p.

S. S.

Kokoontuu ensi tiistaina.
Kaikki tervetulle!

Raittius-iltama

torstaina huhtikuun 6 p. k:lo 8 j. pp.
Raittius kahvilassa.

MYYTÄVÄNÄ.
Nyt sisääntullut.

Miesten
Huopahattuja
E. J. SAVONILLA.

NU INKOMMET:
Mans Filthattar
hos E. J. Savón.

HALUTAAN OSTAA.

Mäntyisiä ja kuusisia
Plankkuja

ostetaan. Lähemmin
Lindqvist & Kräkilla.

Kauroja

ostetaan korkeimpaan käy-
pähintaan

Lindqvist & Kräkilla
Uudestakaupungissa.

Hrat Voinvalmistajat,

jotka tahtovat lähettää voinsa meille, osoittakoot sen tästedes
meidän vastaanotettavaksemme Hankoon.

Niin pian kuin laivakulku taas tulee säännölliseksi, ostam-
me nuorta meijerivoita päivän korkeimpiin hintoihin
ja aikaisemmin tehty kontrahdit astuvat voimaan.

Osakeyhtiö Suomen Meijeri Uniooni.

Täten ilmoitetaan, että Uudenkaup-
pungin Telakka- ja Konepaja-
Osakeyhtiön varsinaisen kokous
28 päivä tätä kuuta esiintulleis-
ta syistä kokouksen määräyksen mu-
kaan ylöslykättiin maanantaiksi 17 p.
huhtikuuta 1893, joka kokous pidetään
Vallilan paviljongissa, k:lo 7 j. pp.
Välialkainen johtokunta.

Kreivi

Kaarlo Maunu Creutz-
vainajasta antaa „Mura“ seuraavat
elämäkerralliset tiedot:

Hän oli suomalaisen kreivillisen
Creutz-suvun päämies ja oli syntynyt
saman Malmgårdin kartanossa syysk.
10 ja 11 p:n välillä w. 1821. Hä-
nen vanhempana olivat tilanhaltija,
kreivi Kaarlo Ruskas Creutz ja tämän
ensimmäinen rouva, wapaaherratar
Agneta Lovisa Fredrika Wlffsparr af
Brongwif, syntynyt Espoosta. Kreivi
Kaarlo Maunu Creutz tuli ylioppi-
laaksi Helsingissä w. 1838, teli sen
perästä useita ulkomaisia matkoja, tuli
filos. maisteriksi w. 1847, lisensiaa-
tiksi samana vuonna ja filosofian toh-
toriksi w. 1850. Vuosina 1848—50
hän opiskeli Ruotsissa historian tuki-
muksia warten ja harjoitti sen ohessa
maanviljelysoppia professori Mathor-
stin johdolla. Perittyänsä isän kuole-
man jälkeen w. 1851 Malmgårdin
kartanon, hän eli siellä tilanhaltijana
kunnos hän vuosien 1863—64:n wal-
tiopäiväin perästä määrättiin kuver-
nööri virkaa tekemään Turun ja
Porin läänissä. Mainittujen valtio-
päivien aikana hän teli itsensä erittäin
huomatusti niiden vapaamielisten aat-
teiden kautta, joita hän sekä yllityi-
senä henkilönä että julkisesti, erittäin
kin sanomalehtien kautta lausui maam-
me polttavissa kysymyksissä. Kun
näiden valtiopäivien aikana Turun
ja Porin läänin edellinen kuvernööri
wapaaherra Cedercreutz oli kuollut,
kysyttiin kreiviltä suostuuko hän ru-
peamaan Turun ja Porin läänin ku-
vernööriksi. Oltuaan ensin, kuten
mainitsimme w. t. kuvernöörinä mää-
rättiin hän w. 1864 wafinaiseksi ku-
vernööriksi ja siinä virassa hän oli
vuoteen 1889 saakka, jolloin hän wietti
juhlaa 25 vuotisen wirtaikaansa joh-
dosta.

Sillä ajalla, jolloin kreivi Creutz
oli tämän läänin kuvernöörinä, saa-
wutti hän suurinta kunnioitusta uut-
terilla harrastustijallaan kansanvalistuf-
sen ja sairashoidon sekä alhaisempien
kansanluokkien tilan parantamiseksi.
Vuonna 1866, jolloin maassamme
wielä woiwasia oltava kansanluok-
kajääntö ilmestyi, alkoi hän heti mat-
tustella maamme suomenkielisissä kun-
nissa saadakseen ne perustamaan kan-
sakouluja. Useat vuoden 1866 loppu-
puoliskolla ja vuonna 1867 pidetyissä
kunnalliskokouksissa laaditut pöytäkir-
jat wiefäkin antawat launiin todis-

tusten kreivin harrastuksesta maalais-
kannan siwistykfen tohottamiseksi. Mo-
nessa kunnassa onnistui hän saamaan
kansakouluja perustetuiksi ja misä
kunta ei suosiolla koulua perustanut,
pakoitettiin wastahakoiwet siihen, ja
kaikki hänen tekemat päätöksensä tällai-
sissa asioissa hywätyhi keijarillinen se-
naatti. Wiefä w. 1889 wähhä ennen
kun hän luopui läänin hallituksesta,
teli hän waiika oli sairas, matkan
Böythälle ja Oripööhän tawutusta-
seen edellisen kunnan jäseniä perusta-
maan waiwaistalon ja Oripööhän kun-
talaista kansakoulua perustamaan. Krei-
wi-wanhukfen sanat tawutttiwatin kun-
pajenkin kunnan suostumaan hänen
esityksiinsä. Näköwuosina 1867—1868
hän taajaan matkusteli suurinta puu-
tetta kärsiwissä kunnissa koettaen kan-
sassa lewittää tietoja pienien hyödylli-
syydestä ruoka-aineina ja siinä tarvoi-
tuffessa hän jakeli pieniä kirjasia sekä
teli saada käytäntöön pettuleiwän sijaan
peuranjälkistä walmistettua hätälei-
pää, joka on parempaa kuin pettuleipä.
Se auttawaisuus, jota hän mainittuna
wuonna osoitti, oli jangen suuri ja
monen kiitollisessa mielessä on muisto
siitä pysyvä. Kun heti näköwuosien
jälkeen kolera alkoi liikkua maassamme,
osoitti kreivi silloinkin erinomaisia toi-
mellisuutta. Usein nähtiin hänen käy-
wän koleraaparateissa sairastuneita kat-
jomassa ja tiedustelomassa heidän ti-
laansa.

Pyhywäisenä muistomerkkinä wai-
najan toimelaisuudesta on Brunckalan
tappelissa rakennettu Käyrän kaswa-
tuslaitos pahantapaista lapsia warten.
Saadakseen tämän laitoksen toimeen,
lahjoitti hän tarkoitusta warten suu-
ren rahajumman ja onnistui puuhas-
saan sitte kun useat warakkaamat
liikemiehet olivat lahjoittaneet tarvoi-
tukseen wiefä puuttuwa warat. Ku-
wernöörinä ollessaan hän useita kers-
toja teli suurempia ja pienempiä lah-
joituksia hywäntelemiin taroitutuksiin.

Kreivi Creutzin aikana järjestettiin
kunnallinen itsehallinto maalla ja krei-
win ansioiksi on myös luettawa, että
tämä itsehallinto niin pian tuli hlei-
seksi ja että kansa jo alusta alkaen
siti rupehi harrastamaan. Sinolla
harrastaen raittiutta kannatti wainaja
myös lämpimästi raittiusseurojen py-
rinnöitä.

Nämä mainitsmamme toimet osoit-
tawat, että kreivi Kaarlo Maunu Creut-
zin elämäntyö koto maallemme ja erit-
täinkin Turun ja Porin läänille on ollut
hywin kunniarikas ja ansioakas ja että
hänestä muisto on mitä launeimpia ja
jaloiimpia.

Kunnan osoitukseksi hallituksen puo-
lelta nimitettiin kreivi w. 1865 keisa-
rilliseksi kamariherraksi. Jo sitä ennen
oli hän 1861 jäsenenä raha-asiaain
komiteassa; w. 1862 aateliston edus-
tajana tammittuun waloikunnassa sekä
useat kerrat maamarjalkan sijassa aa-
telisjäädyn puheenjohtajana. Wuosina
1866—67 ja 1870—71 hän oli Suo-
men Talousseuran esimiehenä ja alusta
asti, eli wuodesta 1865 esimiehenä
Turun muinaismuistojen hoitokunnassa.
Myöskin Käyrän kaswatuslaitoksen

johtokunnan esimiehenä hän oli, sekä
jäsenenä useissa seuroissa. W. 1875
kreivi Creutz kutsuttiin Suomen His-
toriallisen Seuran jäseneksi. Hän oli
nimittain tiedemiehenäkin tehnyt itsensä
huomatusti. Hän oli näet julkaisut
kaksi historiallista teosta; toinen „An-
jala förbundet“, salanimellä Maunu
Malmanen ilmestyi Tukholmassa w.
1848 ja on ensimmäinen tutkimus-
teos Anjalan liiton historiaa; toinen „De
initiis monasterii Vallis Gratiae“
(Raantalun luostarin synnystä) ilmes-
tyi afatemiallisena wäitöskirjana toh-
torinarwaa warten w. 1850 ja on
myöskin ruotsiksi painettu Suomi-kir-
jassa 1849.

Kreivi Creutz oli w. 1850 nainut
tukholmalaisen tehtaanomistajan tyttä-
ren Hortensia Eugenia Morfingin ja
awioitossaan hänellä oli useita lap-
sia, joista kuitenkin useat owat kuol-
leet parhaassa iässään.

Repeät mullat jalon wainajan hau-
dalle!

UUSIKAUPUNKI

— **Kirkonkoulun** viime sun-
nuntaina luettiin julkii lääninprovasti
Jr Nordlundilta pastorinwirstolle tul-
lut wirtakirje, jossa seurakuntaa Turun
Tuomiokapitulin käskyn mukaan huo-
mautettiin määräydestä woiwasia ole-
wan kirkkolain 326 §:ssä, että, kun ty-
symys on lainan ottamisesta pidem-
mäksi aikaa kuin kymmenen vuoden
maksu-ajaksi, niin seurakunnan tulee
alistaa päätöksensä esimallan wawis-
tettawaksi ja welwoitettiin, jos tämä
sen lainan juhteen, joka seurakunnalla
on Cederin lahjoitusrahastosta, on
laiminlyöty, pikimmiten korjaamaan
tätä laiminlyöntiänsä. Tämän joh-
dosta esiintyi konsuli E. J. Savón
diariito-todistuksen Turun kuvernööri-
wirstolta siitä, että tammöinen hafu-
kirja tässä kuussa jo oli sisäänjätetty.

— **Tätäläinen eläinhuolusyh-**
disty piti wuositoukuffensa täällä
tiistaina maaliskuun 21 p:nä. Kun
puheenjohtajaksi oli walittu konsuli Rob.
Hartman, julkiluettiin ensiksi toimitun-
nan wuositoukumus, jonka olemme toi-
sessa paikkaa tätä numeroa kotonaisuus-
desjaan julkaisseet.

Tilintarkastajien lausunnan mukaan
myönnettiin toimikunnalle täysi tilin-
wopaus viime vuoden hallinnosta.

Roska toimikunnasta tämän vuoden
lopussa owat wuorossa eroamaan ra-
atimies G. J. Ellmén ja rustitilallinen
W. R. Hammar, walittiin heidän sijaansa
konsuli Rob. Hartman ja pastori E.
W. Roos.

Warajäseniksi walittiin raatimies Ell-
mén ja hra Hammar.

Yhdistykfen tämän wuotisia tilejä
tarkastamaan walittiin tohtori R. Ros-
tebt ja konttoristi Karl Erholm sekä
warajäseneksi heille ylioppilas Erit
Sawón.

— **Hyörylaivoasafenhitiö Sou-**
nas Suomen yhtiötoisuus pidettiin
torstaina t. k. 23 p:nä. Kun jään-
töjen mutaisesti oli walittu tohouf-
selle puheenjohtaja, luettiin johtokun-
nan antama wuositoukumus, josta
käwi selwille että yhtiön hyörylaiva
Ebba Munc viime purjehduskautena
oli kaikkiaan tehnyt 24 matkaa wäy-
lällä Tukholma—Bori poiteten wälillä
olewille asemille sekä 2 matkaa wäy-
lällä Tukholma—Turku ja oli purjeh-
dusauki testänyt lähemmäs 7 kuu-
kautta. •Säästö wuodesta 1891 teli
Sm. 13,146: 18, josta summasta
osakkaille oli jaettu ofintoa Sm.

6,500 sekä käytetty edellisenä talwena
toimitettuun laivan sijustan paranta-
mistyöhön ja uuden ruofasalin raten-
tämiseen Sm. 6,200, joten jäännök-
seksi tuli Sm. 445: 18. Bruttotulo
wuodelta 1892 teli Sm. 59,526: 82
ja menot samalla ajalla Sm. 55,169:
94, joten vuoden nettotuloksi jääpi
Sm. 4,356: 88 elikä yhteenjä jään-
nökfen kansa edellisen vuoden woi-
tosta Sm. 4,802: 06. Tästä sum-
masta päätettiin yhtiön sääntöjen mu-
kaisesti eroittaa 5 prosenttia warara-
hastoon sekä jatkaa osakkaille 2 pro-
sentin ofinko osafepääomasta.

Kun tilintarkastajain ehdotuksen mu-
kaan johtokunnalle oli myönnetty täy-
dellinen tiliwopaus, ryhdyttiin yhtiön
toimivan johtajan wailiin, jossa enti-
nen johtaja merikapteeni hra J. R. Sfat-
son jai enimmäkseen äänet. Senjälkeen
toimitettiin johtokunnan jäsenten waili
ja tulivat tähän walituiksi seuraawat
hrat: konsuli E. J. Sawón, tirehtöri
J. A. Zachariassen, merikapteeni G.
Blom ja tehtailija E. W. Heerman
sekä warajäseniksi merikapteenit Gabr.
Niwell ja Chr. Blom. Kuluwan wuo-
den tilin tarkastamaan walittiin meri-
kapteenit Rob. Hartman ja Sfat Grön-
dahl.

— **Maastuwan uutiset.** Wiime
maanantaina t. k. 27 p:nä salotettiin
eräs henkilö Laitilasta 20 markalla
siitä, että oli Uudenkaupungin torilla
myhnyt pilaantunutta naudanlihää ja
siti paitti määrättiin maksamaan osta-
jille takaisin se raha mikä oli lihasta
maksettu. Warojen puutteessa woidaan
saffo suorittaa 8. päiväällä wesi- ja lei-
pawanteudessa. Eräs henkilö Uudel-
tatuolta salotettiin ensifertaisesta juo-
pumuksesta sekä kiroilemisesta ja me-
luamisesta kadulla kuin myöskin affu-
nan särkemisestä yhteenjä 40 markalla
80 pennillä. Warojen puutteessa woi-
daan saffo suorittaa 8 päiväällä wesi-
ja leipawanteudessa.

— **Terweydenhoitokunnan to-**
loukussa wiime torstaina t. k. 23
p:nä katjottiin tarpeelliseksi, että kaikki
talon-omistajat toimittawat ulkohuoneen
alle tynnyrit, jotka lämpimänä kesäai-
kana owat usein tyhjennettawät. Nii-
den pitää olla walmissa kunnossa ensi-
tulewan kesäkuun ensi päiväänä. As-
faltti-laattat pidettiin täällä taroitukseen
erittäin hywin sopiwina, mutta kun sel-
luisia ei woida niin pian toimeen saa-
da, niin katjottiin tynnyrit ensi alussa
sopiwtiksi.

— **Jäät puhdistettawat.** Kun
jääät satamassa päivä päivästä käywt
huonommiksi ja huonommiksi, niin olisi
kaikkien niiden, jotka laivojensa laitos-
ten y. m. tähden owat jätillä wiestel-
leet, toimittaminen kuotot ja lastut pois
jään päältä ennenkuin jää tulee liian
heikoksi ja puhdistaminen sen wuoksi
waiseaksi. Tämän laiminlyömisestä seu-
raa edeswastuu satamajäännön mukaan.

— **Oasteessa** seijoi elohopea läm-
pömittarissa yöllä t. k. 28 päivä
wastaan ja päiväällä näytti lämpömit-
tari wiiden asteen lämpöä warjopai-
kassa.

— **Talontalouppa.** Tiistaina t. k.
28 p:nä toimitetussa huutolaupassa fai
kauppalamuri Daniel Palmroos meri-
kapteeni Karl Petter Herlin-wainajan
talon n:o 1 neljännessä Maron-nimi-
sessä korttelissa ja ensimmäisessä kau-
punginosaassa 6400 markan kauppa-
hinnasta.

— **Waitolauppa** on näinä aitoi-
na ollut hywässä wauhdisessa torilla
toripäiwinä. Pinta on ollut hymme-
nen penniä litralta. Waitoa näkettä-
hän aikaan miltei joiassessa reessä. Kun

ittä näin on saatavissa, niin arvelee kertojamme, että maidon hinnan pitäisi kaupunkilaistenkin tinkiessä käymän helpompi. Karjanruokafin on tänä vuonna helpompi kuin viime vuonna.

— **Petoista kaupassa.** Eräänä päivänä viime viikolla sai eräs henkilö torikaupassa, jossa osti noin neljä kiloa voita, sellaista tavaraa, että sen jäljellä oli suuria myrfinfotioita kappaletta suola. Harjoitetaan sitä petosta monella tavalla.

— **Viiden juden jäljet** nähtiin viime viikolla Kuusiston luodossa lähellä Lyyköä. Kuten tunnettu käyvät judet näin fewällä ruofastelemassa meren jäällä.

— **Kettuja kuuluu** joku kaupunkilainen näinä päivinä nähneen useita Hangon jaarella kaupungin edustalla.

— **Säiriötä kirkossa** sai viime Maarianpäivänä aikaan muuan Noormarkkulainen työmies, joka oli tullut kirkkoon ja käynyt siellä istumaan miesten puolella olevan lämmitysseinän taakse kirkon peräpuolella. Saarnan aikana alkoi tämä, joka nähtävästi oli väkewä jumi nauttunut, myöskin ruweta jaarnaamaan ja jatkoi häiriötä sitfi, että kirkonpöytälijat tulivat ja weivät hänet ulos. — Wiellä sitentfin hyritti pari fertaa palata takaisin kirkkoon, mutta estettiin tietysti.

— **Suuri kuin Pohjan härtä.** Wiime perjantaina jaettiin kaupungin torilla ihmetellä juurta härtää, joka seipoi reen edessä hevosten tanssa ja maassa riviissä. Tavalliset hevoset kuuluvat sen rinnalla olleen kuin warvoja. Tuo härtä janoittiin olleen kotoisin Wätkamaan kylästä Pyhämaan pitäjässä. Härän torfens kuului olleen hymmenen korttelia ja kaffi tuumaa. Omistajanja oli tällä tuonut jotakin myytävää kaupungin torille.

— **Kylmään saamaan** joutui muuan toifella hymmenellä oleva torpparipoika Orjunan kylästä Uudelta kirkolta viime perjantaina t. k. 24 p:nä, jolloin poika teki tuloa Uudesta kaupungista. Poika aikoi antaa hevosensa juoda Ruokolan järvellä lähellä toista wiinapolttimoa, kun nähtiin wieresessä jäässä olevan pienen wekilammikon. Poika arveli weden alla olevan wahwan jään ja rupefi taluttamaan weden ääreen hevosensa. Mutta jäässä oliin täydellinen läpi ja poika putosi jifälle järveen. Kun pojan äiti oli muassa, niin ei poika joutunut juurempaan waaraan, äiti kun sai hänelle toimitetut apua. Rekeen päästyä ruvettiin tietysti fiiruh-tamaan kottiin saamaan fuhwia waatteita. Sula paikka järwessä ei tietystikään ollut mikään tehty awanto,

waan sellainen reikä, joita jäihin ilmeene fewällä jäiden tullessa heikoitfi.

— **Tasseerausluettelo** on asianomaisten nähtävänä raatihuoneella kunatin artiopäivänä huhtikuun enfi päivästä jaman kuun 18 päivään asti.

— **Talonkauppa.** Merimies Karl Gustaf Lindqvist on ostanut neiti Jina Lindströmiltä osan talosta n:o 5 15 Kärrpänimiesjälä korttelissa ja 1:stä kaupunginosassa 850 markan kauppahinnasta.

— **Uhtea pohjoisenpalo** nähtiin viime maanantaita vastaan yöllä.

— **Syy** viime numerossa mainitsemanne viime tammikuun 3 päivätyh tiedonannon wiipymiseen ennenkuin saapui tänne, ei ollut postissa, saamme täten mainita.

Uudenkaupungin ympäristöltä.

— **Pienen kutsunta ja arpominen** tässä wiidennessä kutsunta-alueessa tulee tänä vuonna tapahtumaan seuraawassa järjestyksessä:

— **Behmaan** pitäjä maanantaina toukokuun 15 p:nä k:lo 10 e. pp.

— **Sofalahden** kappeli maanantaina toukokuun 15 p:nä k:lo 10 e. pp.

— **Dynämäen** pitäjä tiistaina toukokuun 16 p:nä k:lo 9 e. pp.

— **Karjalan** kappeli tiistaina toukokuun 16 p:nä k:lo 9 e. pp.

— **Pyhämaan** emäseurakunta tiistaina toukokuun 16 p:nä k:lo 12 päivällä.

— **Pyhämaan** Luotokunnassa tiistaina toukokuun 16 p:nä k:lo 12 päivällä.

— **Vaitilan** pitäjä keskiviikkona toukokuun 17 p:nä k:lo 9 e. pp.

— **Taiwasjalon** pitäjä torstaina toukokuun 18 p:nä k:lo 9 e. pp.

— **Wefuan** kappeli torstaina toukokuun 18 p:nä k:lo 9 e. pp.

— **Kustaawin** pitäjä torstaina toukokuun 18 p:nä k:lo 12 päivällä.

— **Uuden kirkon** pitäjä perjantaina toukokuun 19 p:nä k:lo 9 e. pp.

— **Uusikaupunki** perjantaina toukokuun 19 p:nä k:lo 12 päivällä.

— **Uudenkaupungin** maaseurakunta perjantaina toukokuun 19 p:nä kello 12 päivällä.

— **Rodjalasta** firjoitetaan meille seuraawaisesti:

— **Kettuja** on meidän kylässä tänä talwena saatu koto kahdeksan. Niitä on pyhdytty myrkyllä, johon joku toiratin kuulua kuolle.

— **Kortin** pelaaminen on Rodjalassa juuresti vähentynyt sen jälkeen, kun

pääpelaaja on joutunut täältä pois. Erinomaisen hyviä olifi, jolle sellainen turmiollinen himo täällä enään elpyi eloon. Muussa tapauksessa tähtyifi noita pelureita ruweta pihdistämään. Saki nimittain määrää antaran rangastutken uhkapelin harjoittamisesta.

— **Eräs** latojuttu tähän vielä lisäfi. Wiime vuonna Wikkelin aikana pibetysfä kofouksessa päättiwät talolliset, joilla on rehumaata Nästin festiefwarin wieresessä Pehjämässä, rakentaa mainitun järwen rantaan kahdeksan latoa. Rakentajat ovat talollisia Rodjalan, Wifilän ja Sorolan kylissä. Mutta ainoastaan kolme latoa on wastaalminä, nimittain Nitulan, Sorvolan ja Rytjälän puolesta yffi, Simulan ja molempain Eskolan puolesta toinen jefä Gallan ja Suuttilan puolesta kolmas. Toiset rakentajat ewät ole vielä aineitakaan tuoneet paikalle. Meitä on pyhdytty hehoittamaan laiminhyöjiä heti wedättämään rakennusaineet paikalle, ennenkuin tila loppuu, sillä muussa tapauksessa tulewat aineet urakalla hangittawiffi laiminhyöjien kustannuksella.

— **Vaitilan Seimäelä** firjoittaa firjeenwajhtajamme:

— **Storven** paffaisten ja liiallisen lumen tähden on tämä talwi ollut hywin orjallista jefä ihmifille että eläimille, mutta erittäin hewofille, joiden on koto talwen tähtynyt wetää fuormiansa umpinaiffi la teillä, jillä hywää tilaa ei tällä talwena ole vielä tähän saakka oikein nimeffikään ollut. Waiteata on tällä talwena warmaanfin ollut myöskin teiden kunnossa pitäjille. Mutta ewät meikäläiset jifä juuri mitään tiedä syystä, että kylästäme ei fulje mitään waltatietä ja se wäjäminen tie, jota juwella johtaa kylääme, saa olla talwen tulosfä. — Enfimmaffen fuwifimmin, nimittain warifen, laulua saimme Seimäffiläiset fuulla t. k. 14 p:nä. On jifä joi tai toiwio päästä tämän runsaan lumen alta ulos.

— **Tahwitarajät Wymämäellä** alfoiwat tämän kuun 3 päivänä ja festiwät 8 päivää. Mfioita janoittiin olleen entistä wähemmän. Muun muassa oli muutamia rifosafioita, kuten warfautfia, tappelufia ja affunainrifomifia. Kirkonwarfousafia lyfättiin wälfitarajiin huhtikuun 5 päiväff. Shmisräffkayfesta tuomittiin eräs henkilö kahdeff fuufaudeffi furitusfuoneen. Eräs räätäli Wymämäellä tuomittiin affunain rifkomifesta lifi kahteen jataan markkaan. Näpistelemifestä tuomittiin eräs taloffaan poika kahden markan jaffoon.

— **Krumunmiehillä Wymämäellä** kuuluu olevan waara tarjona, kun he tähtyivät welwollifuutenja waatimalla rifoffentefijöitä edeswastuufen oifeuden edessä. Riimpä on wiime fä-

räjään aikana eräänä päivänä iltahämärässä hafattu Wymämäen krumunnimismiehen affunossa yhdefän ruutua riffi, nimismiehen itse ollessa käärijällä. Affunain fäffijä kuuluu fyllä tunnettan. Wähitellen jentään pahimmat pufarit joutuwat täältä pois. Riimpä on jo tänä wuomafin yffi tullut pois.

— **Warfautfia.** Warhelan Eskolan pihatoista Uudellakirkolla wiettiin eräänä yönä wiime wiikolla lammas. Samana yönä warastettiin Wudaisten Huistalan pihatoista Vaitilan pitäjässä kolme lammasa.

— **Krumun fittosoris,** joka on ostettu maanwiljelijä Hildeniltä Kustafissa 1200 markan hinnasta, on firjoitettu Wymämäisten Kälölän tilalle Uudenkirkon pitäjässä.

— **Sanomia ja terwehdyffia** lähettawät omaiffilleen seuraawat ulkomaalla tawatut tämän paikkafuntalafet merimiehet:

— **Wonttoosta:** Johannes Windell Taiwasjalosta ja Gustaf Erland Johansson Lokalasta, firjoittanut Rothefajasta, jossa olivat myöskin tawanneet Wiktor Lehtofen Uudellakirkolta. Gabriel Wiktor Keinonen Kustaawista.

— **Hullista:** Perämies H. M. Sundwall Uudellakaupungista, läfffi Hampuriin "Amazon"-nimifellä laiwalla. Suho Sjöstrom Uudellakaupungista pelastui wuodon tähden Grimsbyn ulkopuolella huffunassa norjalaisesta partista "Francis".

— **Wiiverpoolista:** Joh. Östbal Taiwasjalosta. Wiktor Warjonen Uudellakirkolta.

— **Kanjaloulun jaffokurffin** laifiosfä on ilmoittautunut 24 opipilasta, puoleffi poifia ja puoleffi tytöjä. Näiden läfffi ilmoittautui fuuji jellaisista oppilasta, jotka ewät laifisfä aineisfä tule seuraamaan opetusta, waan ainoastaan muutamisfä.

— **Talwasto on uudestaanturkemaassa.** Muutamilla ihmifillä on tapana paaston aikana fuljettaa naapurienja talon paiffoihin waffkan jaffoja jifä yffinfertafiesfä luulosfä, että he täten naapuriefitanja riistämät laifen maallisen onnen ja ties mitä wiefä. Ja tätä tehdesfään he ewät säästä wahwojaan. Kun muut ihmifet päiwätyhyn tehtyänjä pääsewät lewolle, niin he ei pääffekfään, waan heidän pifää ottaa waffkanjaffoja mukaansa ja lähted yön jefkään tallustelemaan ja wiefämään waffkanjaffojansa ehfä pitkäfin matfojen pääfän.

— **Ryt** on taas näinä päiwinä ilmesfynyt waffkan jorffa erään talon tallin tienoille Tyngin kylässä Uudellakirkolla. Kun waffkalla tawallifefi on neljä

jaffaa, niin woi arwata, että joku muu-

fin on janoit tällafin lahjan. Pilana wofsi muuten pifää ihmisten hullutusta, mutta on siinä paljon jurettawaffin, kun meidän ihmisten jefasfä woi löytyä jellafia lateuden himon orfia, jotka näfewät waiwaa wahingoitafteen lähimmaistänfä, waan jofä jofeudesfänfä wahingoitafwat waan itseänfä. — Ja pari wuotta tafaperin tuotiin jamaan taloon samallafin lahjafä ja arwattawasti samalta lahjoittajalta.

— **Toiwosfä aita kulun.** Sentahten että työanfiot ovat huonot Sinnerjoellafin, on fieltä poistunut oja työmiefiä ranta- tai luotomafihin. Mutta fewällä toiwottawasti alkaa työliffe taas parantua täälläfin jifä päättien, että meffäliffkeen harjoittawat aikowat toimittaa juuret joiufot jaffatuffia jofirannoille, jofista ne uitetaan jaffojen lähifihyteen. Sanotaan, ettei jaffoista tule työ puuttumaan enfi jefänä.

— **Uppalan kofouffen muistojuhla** wietettiin Sinnerjoen kirkossa junnutaina iltapäiwällä tämän kuun 19 päiwänä. Kirkkoherramme janoaffi tilafjuutta warten määrätyn tefstin johdosfä, mainiten myöskin päiwän merfityffen jefä usfonpuhdistufiesfä, ja myöskin Uppalan kofouffesta. Koflehti, joka lähtöwirwen aikana kofettiin, tulee merimieslähetufien hywäfffi.

— **Wyllhypuntos** on tullut oifein tuntuwaffi weden wähyhyden tähden Sinnerjoella. Wefi on wähentynyt wallan peräti wähäffeen. Tusfin yffi fiwii pyörä ja jefin niin, ettei tule mitään walmista. Eurassa on tähtynyt käydä wiljaa jauhattamassa, ja nüiten wilja, jotka ewät heti tarwiffe, odottaa myllhysfä wuoroansa. Siellä onfin nythään paljon jauhattamatointa wiljaa.

— **Talwen walta** alkaa jo horjahlalla Sinnerjoellafin. Tämän kuun 22 päiwänä fатели jo wähän wettä, lumi kattojen päältä on jo juosfut metenä alas, ainakin päiwän puolefta ja lämpömittari on nähtämyn lämmintä jo 7 astetta. Tuo kaiffi tuntuu erittäin hauskalta piffän ja erittäin kylmän talwen perästä, firjotetaan meille Sinnerjoelta.

— **Widin raffaus.** Wiimekuluneen helmikuun ajalla pyhyi eräs köyhä perchenäiti Sinnerjoella waiwaiswarioista elatufien apua muutamille pienolafiffilleen. Waiwaishoitohallitus ottifin asian käffteläffeen enffilafjuudesfä ja päätti wähentää lapfufafia tuosfä perheestä, antamalla niitä wiefasten hoideffawaffi, fopien hoitopalafasta hoitajain kansfä. Seuraawana päiwänä meniwäfin nuudet hoitajat

Orjuudessa afrikalaisten merirosvojen luona.

(Jatk.)
Niin kului kolme päiwää ja perämies tuli yhä iloisemmaksi, että oli wälttänyt orjunden. Mutta neljäntenä päiwänä sekin ilo loppui, kun hän näki purjeen merellä. Kun se tuli lähemmäksi, tunsii hän sen toiseksi kaleeriksi, joka oli tullut toveriaan etsimään. Kun rosvot näkivät purrenkappalia rannalla, laskiwat he alas veneen ja soutiwat saarelle.

Perämies rupesi hakemaan itselleen lymypaikkaa, mutta sellaista oli mahdoton löytää koko tällä alastomalla riutalla. Viimeinen keinonsa oli mennä pitkäkkeen rantaan, ikäänkuin meri olisi hänet siihen wiskannut, maata siinä suulaan ja olla olewinaan kuollut. Rosvot löysiwät heti kuolleet amerikalaiset ja kun ne olivat peitetty meriruhoilla, niin arwasivat he heti, että joku eläwäkin ihmisen täällä mahtoi olla. Pian löysiwätkin hänet rannalta, kierittelivät häntä wähän aikaa ja kun huomasivat hänen vielä hengittävän, rupesivat he armottomasti potkimaan ja kolhimaan häntä. Perämiehen täytyi luopua aiikeestaan esittää kuollutta. Hän wiettiin hetikaleerille ja häneltä ruvettiin tiedustelemaan toisen kaleerin kohtaloa. Muuan

portugalilainen luopio, joka puhui sujuvasti englannin kieltä, oli tulkkina.

Kun rosvot olivat kuolleet toisen kaleerin kohtalon, käänswät he suuntansa päin Tripolia. Perämies sai kuulla portugalilaiselta, että molemmilla kaleereilla oli ollut määrä yhtyä Mahometinlahdessa olevan pienen saaren luona siinä tapauksessa, että syystä tahi toisesta joutuisivat erkanemaan toisistaan. Toisen kaleeri saapuikin sinne, mutta kun toista ei kuulunutkaan, niin lähettiin sitä etsimään.

— **Tripolin** satamaan oli soukka sisään-tulo-ywylä. Kaupungin ympärillä olivat korkeat muurit. Ainoastaan kaksi porttia oli kaupungilla; toinen meren puolella ja toinen maan. Molempien suojana oli wahwa linnoitus.

— **Neljäntenä** päiwänä Tripoliin saawuttuamme saivat rosvot kuulla, että meri oli ajanut meidän laiwamme rantaan ja särkenyt sen kappaliksi. Ainoastaan kolme miestä jäi henkiin. Tällainen tappio saatti heidät ihan raivoon. Koko kaleeri oli jo täydellisessä kapinassa. Pahimmat kiroukset ja sadatukset olivat kaikkien huulilla ja itse Mahomettiaakaan ei enään säästetty.

— **Vankiraukat** wiettiin sittemmin maalle ja myytiin orjiksi. Perämiehen osti muuan juutalainen kauppias, joka wuokrasi tywöwimä parantamaan kaupungin muureja, jotka viimeisen myrskyn aikana olivat suaneet pahoja wammoja. Tuo korjaustyö oli pitkäillistä ja waikeata. Kivet olivat raskaita kantaa ja kahta raskaammat niille, jotka, kuten perä-

mies, olivat randoissa. Mutta lewähtää ei saanut hiukkaakaan. Heti oli orjanruoska esillä muistuttamassa, ettei orjilla ole mitään lepoa.

— **Kun** muuri wihdoin tuli valmiiksi, myi juutalainen hänet erälle rikkaalle afrikalaiselle kaupiamiehelle. Tämän luona hän sai kantaa wettä, lakaista kartanoa, kantaa kauppatawaroita pakkihuoneelle j. n. e. Toisinaan sai hän seurata isäntäänsä ja tämän tyttäätä matkoilla sisämaahan. Silloin hän sai olla tuon nuoren naisen muulinajajana. Silloin tällöin sai hän myöskin seurata naista jumalanpalvelukseen moskeaan.

— **Näillä** matkoillaan tuli hän kohtamaan tovereitansa, jotka olivat myydyt kaupungin läheläydessä olewille maanwiljelijöille. Sellaisissa tilaisuuksissa saiwat he wähän puhella keskenään.

— **Hyvän** käytöksensä ja ahkeruutensa wuoksi saawutti perämies herransa luotamuksen, niin että tämä otti hänet aina useimmin matkoilla mukaansa.

— **Eräällä** tällaisella matkalla tuli hän kerran näkemään, kuinka myytiin muutamia portugalilaisia, jotka kovan watarinnan perästä olivat otetut wangeiksi. Kapteeni ja toinen puoli miehistöä oli kaatunut taistelussa rosvoja vastaan ja jälille jääneistä, jotka olivat nuoria woiakkaita miehiä, saatiin orjamarkkinoilla hywät hinnat. Perämiehen isäntä ynnä kaksi muuta kauppiasta osti kuusi nuorinta portugalilaisista ja perämies sai tehtäväkseen wiedä ne kaupunginwankilaan, jossa hedät piti säilytetämän siksi, että heidän käyttämis-

tään nudet omistajat tekisiwät päätöksen.

— **Perämies** sai käskyn aikaisin seuraawana aamuna tuoda nuo kuusi wankia herransa taloon ja hän läksi senwuoksi wanginwartijan kanssa yhdessä ottamaan heitä. Kun saapuivat wankilaan, näkivät he wankilan owet awoinna ja wartijat kuoliaaksi lyötyinä. Hämmästyneinä tästä riensiwät he ulos kadulle ja alkoivat huutaa apua. Vasta sitte, kun olivat saaneet muutamia wirkamiefiä kanssansa, uskalsivat he mennä sisälle ja näkivät silloin, että nuo kuusi miestä olivat karanneet pois. Kun ei yhtään wenetä ollut satamasta poissa, oli selvä, että pakolaiset olivat vielä maisa. Heitä etsittiin tarkoin ja he löydettiinkin kolmantena päiwänä pillossa eräissä kallion rotkossa, jossa odottivat sopiwa tilaisuutta päästä ulos merelle.

— **Heidän** rangaistuksensa oli kauhea. Kaksi heistä pidettiin johtajina pakoretkessä — millä syyllä sitä en tiedä, sillä mitään tutkintoa heidän kanssaan ei pidetty — ja ripustettiin hirsipuuhun. Rautainen koukku lyötiin läpi käden ja toinen koukku läpi jalan ja he nostettiin rautawitjoista riippumaan hirsipuuhun. Uhriraukat wäntelivät siinä tuskissaan koko päiwän siihen asti että kuolema wihdoin tuli ja wapautti heidät kauheista tuskistaan.

— **Maan** tavan mukaan piti sellaista kowaa rangailemista olla katselemassa paikkakunnan kaikki wangit, jotta menettäisiwät kaiken halunsa karata. Mutta meidän perämiehemme ja hänen to-

vereihinsa tämä rangaistus waukutti päiwastoin sitä, että he päättiwät ensitilaisuudessa paeta moisten raakalaiten kynnistä pois. Hirsipuun ympärillä, jossa heidän täytyi wiipyä siksi, että kaikki oli loppu, oli heillä hywä tilaisuus keskenään keskustella, kuinka pakoretki olisi toimeenpantawa.

— **Eräs** heistä kertoi, että hän työskenteli puutarhatoimissa isäntänsä maatilalla noin wiiden engl. peninkulman päässä Tripolissa sekä yhden peninkulman päässä merenrannasta. Muutamina päiwinä lähetettiin hän wiefämään puutarhantuotteita kaupunkiin. Lähelle tätä maatilaa tuli merestä pitkä ja soukka lahti, jonka päässä oli muutamia kalastajamökkejä. Tähän lahteen oli kalastajain tapana tuoda veneensä siksi aikaa kun he itse olivat maalla. Muuan kahlekoira sai wartioita weneitä. Hän lupasi myrkyttää tuon koiran, ettei se nostaisi mitään melua, kun he anastaisivat weneet. Tämä ehdotus tuntui heistä ensi alussa mainiolta, mutta pian kuitenkin huomasivat he, ettei käy laatuun seitsemälle miehelle awonaisessa weneessä lähtedä ulos aawalle merelle ilman ruokaa ja juomaa. Toiwottomuus waltasi heidät taas.

— **Wihdoin** esitti perämiehemme, että, koska heillä nyt oli käsissä elokuun viimeinen päiwä ja asukkaat jo warustellivat juhlallisesti vastaanottaakseen syyskuun wiefettä päiwää, joka on Mahometin syntymäpäiwä, niin pitäisi kunkin heistä näinä päiwinä säästää pii-

noutamaan hoivettaviansa, mutta äiti ei niitä suostunut antamaan, vaan lupasi kuolla lastensa keralla, ennenkuin antaisi heitä wieraalle noin pieninä. Senjälkeen onkin waimo nähty nyt liikkella meidän josta päivä hantimassa elatusta pienokaisilleen, huolimatta lumen paljoudesta, pyrkystä, pakkasesta ynnä muista vastuksista ja luultavasti sillä tavoin on äiti poistanut suurimman puutteen perheestä. Tuo on siis äidinraffautta.

— **Sukset ilman wiinaa.** Luksuorot, jotka nyt ovat jo meidän loppuun suoritetut Sinnerjoella, ovat menneet ilman wäijumia. Ei ole tawattu wiinalla haistavaa henkilöä luhuoneessa tänä wuonna. Ennen oli tuo warfin tawallista täällä, kuten muuallakin. Mutta nyt on se tapa poistunut. Mutta siinä ei ole kyllä, että wiina hyljätään vaan lufutillaistutissa; ei, vaan se pitää hyljättämän tervassaan kaitissa tilaisuutissa, kirjoittaa firjeenwaihjamme.

— **Kumottu hatu.** Kirjontouffessa Pyhämaan Luotoseurakunnan kansa viime sunnuntaina luettiin seurakunnalle Turun Tuomiokapitulilta päätös, koskewa Pyhämaan Luotoseurakunnan hatua luodenfirjon kunnalta päästä nauttimaan sitä osaa luodenfirjon kunnan wiinikassan waroista, jota wastaa kolmen ennen sieltä Pyhämaan Luodolle muuttaneen kylän osuutta jamaassa kassassa. Tämän haun on Tuomiokapituli jättänyt huomioon ottamatta, katsoen asian ei kuuluvan sen ratkaistavaksi. Hatua kuitenkin päätettiin jattaa niissä oikeutissa, jotka ovat tykenewät asiassa päätöksen antamaan.

— **Kirjto palowakuutetaan.** Kirjontouffessa viime sunnuntaina t. k. 26 p:nä päätti Pyhämaan Luotoseurakunta palowakuuttaa kirjontouffassa jamaassaan marasta palowakuutusyhtiössä Pohjola.

— **Siti luolemaa.** Eräänä päivänä viime wiikolla oli Sahden Perheen isännän luodellakirkolla wiiden wuotias poika ulkona kellaamassa. Muutamia Wehmaan pitäjän miehiä sattui silloin olemaan matkalla luuteenkaupunkiin ja he nähtivät, kuinka poika oli liikkella kelloineen. Mutta kun jaapuivat lähemmäksi, eivät nähneetkään enään poikaa, vaan ainoastaan tyhjän kellan erään lähteen wieresessä. Tämä tuntui heistä kummallijalta, kun poika ei olisi mitenkään ehtinyt päästä pois heidän nähtymistään ja he seijahtivat jenuwofsi hewojen ja rupeivät etsimään poikaa. Kun kello oli lähteen wieresessä, niin mahdollisesti poika olisi pudonnut lähteen arvelivat he ja rupeivat hakemaan lähteen teestä. Ja lähteen pohjalta he pojan

löysivätkin. Poika, joka jo oli tiedoston, wiettiin sijalle ja kun hänen kansaan warowaijasti ja asianmukaisesti meneteltiin, niin wirtosi hän wälä henkiin. Jos poika wälä olisi saanut wiipyä muutaman minuutin lähteesä, niin olisi tietysti elohon wirtaaminen käynyt mahdottomaksi.

— **Tapaturmainen kuolema.** Sammin ynnäisen talon isäntä Wehmaalla on näinä päiwinä tapaturmaisesti kuollut. Oli lähtenyt talttoosen wiemään kuorman ranvoja jollekin sepälle. Mutta kun tiet myöhään ovat, kuten tunnetaan, epätasaiset ja kuoppaiset, niin oli kuorma mennyt nurin ja isäntä oli jäänyt kuorman alle kuolemaan.

Yleisiä tietoja kotimaalta

— **Siippat. sanomia.** (Porwoon.) Waltuuskirjat annettiin t. k. 23 p:nä Siivonvalmen w. t. kirjoherralle J. E. Clewelle kirjoherran wirtaan Jyväskylän kaupunkiseurakunnassa ja Elimäen w. t. lufkarille B. Marttilalle lufkarinwirtaan Puffilassa. Tuomiokapitulin notaariksi otettiin t. k. 23 p:nä w. t. notaari A. M. Neowius.

Tutkinnon wafinaisen wiran saamista warten suorittivat t. k. 23 p:nä wirtawapaat pappismiehet M. Muren ja J. P. Leinonen, joiden taito kiitoksella hywästyttiin.

Hafijain puutteessa on kappalaiswirta Honkilahdella uudestaan julistettu awonaiseksi ja saa sitä hakea 90 p. kul. t. k. 23 p:stä alkaen.

— **Uusi postilippu.** Wenäläistä postilippua, jota, kuten tiedetään, tulee täällä käytäntöön, saawat laivat käyttää ainoastaan postia kuljettaessaan. Kun postihallitus wastedes tekee uuden sopimuksen yfityisten yhtiöiden ja henkilöiden kanssa postin kuljetuksesta jelaissa laivoilla, jotka eivät ole käytäntöön postilippua, tulee heidän Wenälän sijasta minsteriltä ppyttää lupa tämän lipun käyttämiseen. (U. S.)

— **Määräajat referwin harjoitustouffille.** Keis. senaatti on, yfitysistä neuwoin h. ylh. kenraalikuvernööriin kanssa, tämän maalisk. 17 p:nä määrännyt seuraawat määräajat referwinoppianin harjoitustouffille tänä wuonna nimittäin:

1892 wuoden futjunnalle eli ensimmäijelle ikäluokalle tefäk. 6 päivän aamusta heinäf. 20 päivän iltaan; 1891 wuoden futjunnalle eli toijelle ikäluokalle heinäf. 24 päivän aamusta elok. 22 päivän iltaan; ja 1890 wuoden futjunnalle eli kolmannelle ikäluokalle

elot. 26 päivän aamusta syysf. 9 päivän iltaan.

— **Raiffanin kansakoulujen johdantouffin.** Aftus kuuluu, kertoo P. Lehti, piakkoin valmistuwan useampien yfitysten muuttamisesta kansakoulutouffessa ja kuuluu siinä myöskin olewan määräs, että raiffanin woi walita kansakoulujohdantouffin jäseniksi.

— **Runebergin juhlat.** Seuraawa kiertotirje on, tietää Hbl., t. k. 21 p:nä lähetetty lääninhallitukselle:

Runoilija Runebergin syntymäpäiwänä tammif. 24 p:nä (helmif. 5 p:nä) on meidän kaittialla maassa wietetty hänen muistoansa ja muun muassa esitetiin Helsingin ruotolaisessa teaterissa muutamia hänen dramatiseeratua runoelmiaan, jotka syhllä herättiwät pohjelmista kaupungin wenäläisessä wäestössä ja antoiwat aiheita närfästystä osottawiin kirjoituksiin muutamissa wenäläisissä lehdissä. Sitäpaitsi luettiin ennen näytännön alkamista eräs hra R. Herbergin kirjoittama proloogi, jota sitä ennen ei oltu annettu jensuurin tarfästettawaksi. Jotat wastaijuudessa tulisi wälteyfy wenäläisen yhteiskunnan tyhymättömyyttä sekä Suomesa että myöskin Keisarinnaassa, käsen minä Serran Kuwernööriin walwomaan, että wastedes jelaissa juhlaillaisuutissa ja kunnianotouffissa seikkaperäiset aiotujen juhlien ohjelmat edeltäpäin jätetään wahwistettawiksi: lääninpääkaupungeissa kuwernööreille ja muissa paikkakunnissa asianomaiselle poliisiwirastolle, sekä että näytäntöä ilman asianomaista lupaa ältöön jallittato. Tarfästesamme näitä ohjelmia tulee Teidän ankarasti walwoa, etteiwät ne sijalla mitään, mikä loukkaa wenäläistä kansallistuntoa. Kenraaliadjutanti, kreivi Feiden. Kansliatirehtööri Blafeld."

— **"Suomi 19:nellä wuofidalla".** Sanomalehdissä on moitittu sitä, että paperi tähän teofeen on tilattu ulkomailta. Sen johdosta kirjoittaa senaattori E. Mechelin eilispäiwän Hbl:ssä seuraawa: Wämpimästä harastaen maamme teollisuutta ylipäänsä ja warjintin sen paperiteollisuutta, jontat tuotteet woiwat kilpailla minä maan tuotteiden kanssa hywänsä, kannatin wiimeiseen saakka mielipidettä, että ainoastaan kotimaisista paperia käytettäisiin. Tästä mielipiteestä luowuin wasta fitte, kun saatiin jeltulle, ettei maassamme valmisteta jellaista erityistä paperia, jota on tarpeellista autotyöpiain ja fototyypiain painattamisen onnistumiseksi. On toiwottawa, että meidän paperitehtaamme, kun nämät uudet taidepainolajit ovat päässeet maassamme käytäntöön, alawat valmistaa tällaista erityistä paperia.

Sijättäköön, ettei Saffasta tilattu

paperi, jän mufaan kuin olen saanut jeltulle, juintaan ole puupaperia — jefä ettei se maffa 30,000 waan 20,000 Saffan markkaa.

— **Muplarutto** raiwaa luodellakirkolla towasti ruuninwerojen kansossa. Owatpa muutamit kansanweroen imiät jo niin pitkälle alentuneet, että yfintertaiselle rahwalle weronkantopaijassa tyrfyttämällä tyrfyttawat kolikotiaan. — Päiwä.

— **Siiviliwirtamiesten wirtaputut.** Sen johdosta, että senaatti on esittänyt wahwistettawaksi ehdotuksen wirtapuwuiksi teollisuushallituksen ja maanwiljelyshallituksen wirtamiehelle jefä maapoliiille, on, tietää M. P., senaatti saanut toimeksi tehdä ehdotuksen wirtapuwuiksi Suomen kaittien siiviliwirastojen wirtamiehille, siinä tarfotuksessa, että wirtapuwut tulistawat aivan jamanlaisiksi kuin wastaawien wirastojen wirtapuwut Wenäjällä.

— **Jääjuhleet Suomen lahdesja.** Se railo, jota jontun aifaa on täällä woiu nähdä, ulottuu Auran matalikolta Porfalaan päin. Sen suurin leweys on noin 1 wirta. Sen ulkopuolella on niin pitkälle kuin filmä kantaa ajojaita, jofat liikkumat länteen päin. Wiron rannikolla lienee awomettä, päättään siitä, että Margon majakka pari wiikkoa on ollut syhtettyä. (U. S.)

— **Rauhea mustalainen.** U. S. wolle kirjoitetaan:

Wiime wiikolla kerrotaan tulleen kolme wenäläistä mustalaista wenäläiseen taloon Suomen rajalla Kempalan nimiseen kylään. Sjantä oli silloin lähdeöjä Pietariin maitoja wiemään ja lähitin iltapuolella päiwää. Wähäistä ennen isännän lähtöä lähki myöskin mustalaista kaffi miestä pois, waan talon isäntä ja emäntä tuun häärivät lähtöhommissa, peittätyhi kolmas mustalaista tuwan fillan alle, niin ettei sitä huomanneet muut kuin tuwasja olewa talon pieni lapsi.

Kun isäntä juorinsi lähtemään ja mustalaistekin luultiin menneen, siinä heidän lähtönsä emäntäkin näki, muistamatta kuinka monta mustalaista oli tullut ja kuinka monta pois lähki, alkoi talon pitku lapsi toimittaa äidilleen, että "kaffi wieraasta lähki pois, waan yfji jai piiloon", ofaamatta sen paremmin jeltäkö, kun puhetyhy ei ollut weliä täydellinen, mihiin wieras piiloutui. Emäntä katellen kaffi paifat, paitsi tuwan fillan alustaa, luuli lapfen jatat joutawaksi ja tawalliseksi lapfen löpötyhkyiksi ja herkefi tawalliseen rauhaan, waan kun lapsi yhä edelleen toimitti jamaa asiaa, niin emäntä päätti kumminkin olla waroillaan eikä ruwenut maata, waan oli walweilla ja poltti walfeata.

Jyölä k:lo 3 aikoina wetätyhi mustalainen, mies kuin hongan kolistaja, tuwan fillan alta, emäntä jaitätyhi aivan toimettomaksi, warjintin kuin talossa ei ollut kotona muita kuin hän pienen lapfen kanssa. Mustalainen waati heti emäntää panemaan suuren padan wettä kiehuaan, ja tuo lapsi, jontat kertomuksen äitilleen mustalainen fillan alle kuuli, kiehuwalla wadella piti tapettaman.

Emäntä työtä pafotettua tefi, waiffa tylläkin rastaalla mielellä, miettien, eikö Sumala jofakin teinoa neuwoifi heidän onnettomien surfean lopun estämiseksi, tehden ahferaan ristintmerkkiä rintaanfa. Kun nyt wesi padassa oli mustalaisten mielestä tyllin tuliseksi kiehunut, kofenfi tuo konna emännän hakemaan jofakin puuastiaa, johon wesi pannaan, ja siihen fitten lapsi jystöään. Emäntä oli kuulainen, toi ifon kaulalon, ja wettä ammentaisfaan siihen rohfeniemännän mieli, ja täyden sangon kiehuwaa wettä paistafi mustalaisten mitään awiastamatta yhtiäffä hänen filmilleen. Tästä mies heti kaatui lattialle jelaalleen. Emäntä kaatoi weliä toisen sangon, ja kun luuli mustalaisten olewan jo siffi toperuffissa, lähki heti noin toista wirtan päässä olewaan naapuriin apua saamaan.

Saattuaan kolme miestä awufeen ja tultuaan jontuin hewojella kotia, huomasimat että mustalainen oli heittänyt hentenfa. Sitten he katfeliwat fillan alustaa ja sieltä löysiwät mustalaisten jättämät talut, ifo puuffo, rewolweri ja wihehyspiili. Apuun tulleista mie-

histä oli yfji niin kelfelias, että tahtoi jaada anfaan weliä nefin kaffi mustalaista ja meni ulos rewolwerin ja pilfin kanssa toisten jearaamana, wihefipilliin, niin heti ajoi yfji mustalainen jefähewojella tulista lauffaa. Kun tämä jai kumppaninfa rewolwerista fuolettawan kuulan, lähki kolmas mustalainen, jota riefi jalkaifin wihehlystä fofhti, heti pörfimään kypälämäteen.

— **Saffi palanut.** Paffafelan talossa Sjösmässä tapafui t. k. 23 p. tulipalossa surfea tapaus. Rauppias Wäriäläisen 1/2 wuoden itäinen lapsi joutui kelfien uhriffi. Serran Wäriäläisen itse oli mennyt lähistöä sijaitsewaan nahfurehtaafeen, hänen waimonsa oli toisaalla ja lapsi oli jätetty erään kassawaan tytön hoituwiin. Tyttö oli tuitentkin lähtenyt ulos huoneesta, jontat uuniin oli tehty walfea. Kun palatuuni huoneefen, oliwat tapeetit, ifkunawerhot ja matot ilmi tulesfa jefä kofhto, jofsa lapsi mafafi, syhtynyt palamaan. Tuotkin fuluttua sammutettiin walfea, mutta lapsi kuoli, fiduttuaan kuufi tuntia. (U. S.)

Ulkomailta.

— **Jfemurha Athenassa.** Kruunprinssessa Sofian lasten kofiotettajatar kiipufi jofu päiwä fitten Partehenonkuffulalle Atropolin luona ja hyppäfi sieltä alas. Kuolema tietysti jefurafi tätä tefoa, johon syhtä ei tunneta.

— **Tulot** Ruotfin rautateistä tefiwät wiime wuonna lifi 49 miljonaa kruunua. Reskimäärin tämä tefee kulfatkin ratapenintulmalta päiwässä 22 kruunua 30 äyriä. Tuottawin rautatien ofa on Gelfestä Dalaan. Sillä radalla on ratapenintulma tuottanut päiwässä 48 kruunua 84 äyriä. Sen jälkeän on tuottawin rata ollut Röp-ping—Sult, 34 kruunua 78 äyriä ratapenintulmalta päiwässä ja ratawäli Wandskrona—Helsingborg, 25 kruunua 24 äyriä ratapenintulmalta päiwässä.

— **Sylwi, jontat työ ei onnistunut.** Erään linnunkauppiaan waimo Vogelbergissä Saffassa huomafi eräänä päiwänä, ettei hän ratastakaan miestänfa ja päätti sen johdosta toimittaa awiomiehellenfa eropassin tästä maailmasta. Meni apteekfiin ja ppyhi apteefarin walmistamaan hänelle oifein tefiwää rotanmyrfkyä. Kuinka oifeaan niin apteefari tuli kertoneeffi afian lintukauppiaalle, jofa heti huomafi afian hullufi, heillä kun rottia ei ollutkaan ja jofa sen wuofji ppyhi apteefarin antamaan waimolleen jienonnettua joferia myrfkyä afemasta. Kun waimo seuraawana päiwänä tuli ostofkiftaan, oli hän tawattoman iloifella tuulella ja rupejpa weliä paistamaan miehellenfa pannufaffojatin päiwäliseffi. Wies, jontat mieliruolaa pannufafut olivat, huomafi heti mausta, ettei siinä päiwänä ollut joferia säästetty. Hetken jystöyänfa rupefi mies walittamaan pahoinwointia ja kaatui pian laattialle. Tätä waimo oli juuri odottanutkin. Katosfa oli kaniinin fofhdalla reikä lämmön pääsfemistä warten yfiferrassa olewan huoneefen. Siihen huoneefen riefi waimo ja pudotti sieltä reistä alas nuoran pään. Sen tehtyänfa tuli taas alas ja fitoi nuoran pään miehensä kaulan ympäri. Nyt weliä ferran ylös ja hinaamaan miestänfa ylemmäfffi, jotta nähtäiffi sieltä, kun mies olifi itse mennyt hirtteen. Waimon mentyä ulos huoneesta, nousi mies ylös ja fiinnitti nuoran pään hyläpenkfiin, jofa oli huoneessa. Kun waimo oli mielestänfa hinannut miehensä jo tarpeefi forfealle, fitoi hän nuoran pään kiinni ja riefi alas kadulle huutamanaan naapureitanfa apuun. Rauhea onnettomuus oli häntä kofdannut. Hänen ratas miehensä oli mennyt hirtteen. Naapurien kummasuus oli tuitentkin suuri, kun astuivat huoneefen ja näkiwät lintukauppiaan wirtittawän tulta piippuunfa ja hyläpenkin olewan hirtressä. "Epätouwoisfaan" olewa waimo tuitentkin kaitista enimmäin hämmästyhi. Raiffi jaiwat kofhta kuulla kofa nähtelmän ja waimo istuu nyhdyän jofafin furitushuoneessa ja päiwittelee apteefarin huonoa myrfkyä.

vällisannoksiaan ja kätkeä niitä johonkin varmaan paikkaan. Syyskuun 5 p:nä pitäisi asukkailla olla niin paljon tekemistä uskonnollisissa menoissaan, etteivät luomaisi heidän vehkeitään ja kalastajienkin luulisi siksi päiwäksi saapuvan Tripoliin. Pitäisi toki koettaa.

Kaikki suostuivat tuumaan ja walitsivat perämiehen johtajakseen. Myöskin määrättiin paikka, missä pakopäiwänä olisi kokoonnuttawa.

Vankimme saivat nutta toiwoa. Jos yritys onnistuisi, saisivat he ehkä piankin tilaisuuden jättää tämän rakalaisten maan ja nähdä oman kalliin syntymämaansa, tuon wapaan Amerikan. Nuo harwat päiwät, jofat heidän weliä piti wiipyä Afrikassa, tuntuivat heistä sangen pitkiltä.

Syyskuun 5 päiwän illalla saapuivat kaikki pakolaiset määrätyle paikalle ja lähtiwät sieltä wiipymättä ennen mainitun lahden rantaan. Ujostelematta astuivat he sisälle eräisen kalastajamökkiin ja näkiwät siellä ainoastaan kaksi vanhaa eukkoa ja pienen tytön. Mökin muut asukkaat olivat menneet juhalle Tripoliin. Molemmat eukot pelästyiwät pahasti, kun he astuivat sisälle.

Eukot laskensivat poluilleen laattialle ja pyysiwät heiltä armoa. Tyttö taas, jolla tuntui olewan enemmän rohkeutta, oli aikeissa hiipiä ulos huutamään apua ja tekemään pakoretkemme tyhjäksi. Perämies sai kalkeksi onneksi tytön

kiinni ja otti hänet syliinsä ja sill' aikaa kokivat hänen kumppaninsa rauhoittaa naisia sillä wakuutuksella, etteiwät heille mitään pahaa tekisi, heidän piti vaan olla alallaan ja ääneti. Varmuuden wuoksi sitoivat he kuitenkin nuo molemmat eukot kiinni köyden pätkillä, jofat he löysiwät tuwassa. Otettuansa tuwasta mukaansa mustaa leipää, palwattua lihaa y. m., kiiruhtivat he rannalla olewaan veneeseen.

Mutta koira, jofa oli rannalla, nostaisi tietysti pahan ulinan, kun he saapuivat lähelle. Perämies päätti sen wuoksi ottaa mukaansa tytön, jofa tietysti oli tuttawa koiran kanssa. Mutta tähän ei tyttö olisi mitenkään mukautunut, vaan alkoi panna vastaan. Ystävällisillä sanoilla sai perämies hänet kuitenkin rauhoitetuksi. Kun perämies lapsi sylissänsä astui veneeseen, rauhoittui koira heti, kun tyttö rupefi sitä puhuttelemaan. Koira oli kiinnitetty pitkällä ketjulla, jontat perämies irroitti ja siten perämies wiskasi koiran sopiyassa tilaisuudessa mereen. Nyt toweritkin saattoivat ilman waraara astua veneeseen ja tyttö laskettiin maalle päästämään eukkoja wankendestaän ja vene lykättiin ulos rannasta. Koira ui rantaan ja jai istumaan tytön luo, jofa selosi siinä rannalla kanaan ja katseli pakolaisen menoa. Nyt tyttö näytti jo iloiseltakin, että oli woinut vähän auttaa pakolaisia ja näkyi ystävällisillä kädenliikkeillä toiwottawan pakolaisille onnellista matkaa.

Veneessä he löysiwät sanomattomaksi

ilokseen suuren wesitynnyrin, jofa tietysti oli heille suuren tarpeeseen matkalla. Kanan ja lujasti saivat he alussa soutaa ennen kuin pääsivät ulos merelle ja siellä saivat sopiwa tuulta purjeseensa. He suuntasivat kulkunsa Maltaan saarta kohden. Kahdentoista vaikean päiwän perästä saapuivat he wihdoin Maltaan saarelle ja olivat jo hyvin näkynnyksissä.

Täällä tapasivat he laivan, jofa oli lähdeössä Englantiin ja jontat kapteini otti heidät laivalleen. Täältä oli heidän sittemmin helppo päästä Amerikan puolelle. Elämä tuntui heistä taas kahta hauskemmalta, kun olivat niin kovan kohtalon wälttäneet.

Loppu.

Vol turmelusta!

Vieras (ravintolassa): Saanko päiwälistä?

Isäntä: Aivan kernaasti! — Saameko laittaa kananpoikapaistia?

Vieras: Hyvä, hyvä! Laittakaa vaan! (Paisti tuotiin. Vieras aloitti syömisen).

Isäntä: Eikö paistimme maistukaan?

Vieras (pistään mädäntyneen kananpojan kahveliinsa ja pitää sitä yläällä): Voi kuitenkin tätä maailmaa! Niin nuori ja kuitenkin jo niin turmelunut!

Sääntö ilman poikkeusta.

— Jokaisen täytyy olla aina itse läsnä kun partaa ajetaan.

